

Bina vergisi kanununun 24 üncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun lâiyhası ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/205)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı: 6/1525

19-V-1935

B. M. M. Yüksek Reisiğine

1837 sayılı Bina vergisi kanununun 24 üncü maddesinin değiştirilmesi hakkında Maliye vekilligince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince 15-V-935 te Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

I. İnönü

Mucib sebebler lâiyhası

1837 numaralı bina vergisi kanununun 26 mci maddesi mucibince her on senede bir tekrarı mecburi olan umumî bina tahririnde, vergi matrahları, mükellefiyet mevzuuna dahil binaların tabii hallerde ve umumî surette getirebilereği kira miktarına göre tayin ve tesbit edilmektedir. Bu suretle bulunan iradlar hakkında umumî tahrir neticelerinin meriyeti tarihinden itibaren üç sene geçmedikçe münferid tadilat yapılmasını kanunun 27 inci maddesi menetmektedir. Umumî tahrir esnasında, vergi matrahlarının tayinine esas tutulan kira bedelleri iktisadi ahval ve şerait tesiriyle bilâhara değişmiş olsa dahi, tahrir neticelerinin tatbikinden itibaren üç sene, bu kira bedellerine göre tayin olunan iratlar üzerinden vergi alınmasına devam olunmaktadır. Bu iratlar, aynı zamanda geniş bir mükellef zümresinin kazanç vergilerine de esas tutulmaktadır. Bu kanunî sebeblere nazaran, iktisadi temevvüclerin, her iki vergi matrahlarına yapacağı tesirleri, hususî tadil şekilleriyle vaktinde karşılayabilmek için umumî tahrir neticelerinin mümkün olduğu kadar kısa bir müddet zarfında tatbik mevkiine konulması icabetmektedir.

Kanunun 23 üncü maddesi, İstinaf komisyonu kararlarına, Temyiz komisyonu nezdinde itiraz etmek üzere alâkadar mükelleflerle varidat idaresi için bir aylık itiraz müddeti kabul etmiştir. İstinaf kararı, Temyiz komisyonunca bir kaç defa bozulduğu takdirde istinaf komisyonunun nakza tabaiyetle vereceği kararların katileşmesi için her defasında ayrı, ayrı birer aylık itiraz müddetinin bitmesini beklemek lâzımgelmektedir. Bu vaziyet, tahrir neticelerinin tatbikını senelerce geciktirmekte ve tahrirden beklenen faydaları azaltmaktadır. İstanbulda Fatih kazasında 1930 senesinde başlanılan umumî tahrir neticelerinin ancak 1934 malî senesinden itibaren tatbik mevkiine konulması, buna filî bir misaldir. Tahrir neticelerinin tatbikını, temyiz tetkikatı neticesine bırakmanın, bu mahzurlarına karşı mühim bir iyiliği de yoktur. Çünkü bu takdirde de, alâkadar mükelleflerle varidat idarelerinin temyizen itiraz ve temyiz komisyonu kararına göre iadei muhasebe hakları mahfuzdur. Kanunun 34 ncü maddesinde, temyizen vaki olacak itirazların, istinaf komisyonu kararıyle takarrür eden muaddel iradlar üzerinden vergi tahsiline mâni olmadığı zikredilmektedir. Şehir, kasaba veya köylerin tamamında veya bir mahallesinde yapılan mevzii tadilat işleriyle umumî

tahrir muameleleri arasında, vergi matrahlarının tayin ve tesbiti noktasından bir fark mevcut değildir.

Binaşınaleyh mevzii tadilatıta olduğu gibi umumî tahrir neticelerinin tatbikında da istinaf tetkiki bilirinin esas tutulması, tahrirden beklenen menfaatlerin korunması noktasından faydalı görülmüş ve kanunun 24 nci maddesini değiştirerek kanun lâyihası bu maksadla tanzim olunmuştur.

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye encümeni

Karar No. 61

Esas No. 1/205

10 - VI - 1935

Yüksek Reisliğe

1837 sayılı bina vergisi kanununun 24 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında Maliye ve kulligince hazırlanmış Başvekâletin 19 Mayıs 1935 tarih ve 6/1525 sayılı tezkeresi ile Büyük Meclise sunulan ve encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası Maliye müsteşarı ve Varidat umum müdürü hazır buldukları halde müzakere olundu:

Verilen izahat ve kanunun tadiline saik olarak esbabı mucibede dermeyeran olunan mütalealar encümenimizce de varid görülmüş ve lâyiha esas itibarıyla aynen kabul olunmuştur.

Büyük şehirlerin tahrir muameleleri üzere ne temyiz kararlarının sonunu beklemek tahrirden beklenen faydanın bazen senelerce teahhurunu mucib olmaktadır.

Halbuki bina vergisi kanunu, temyiz kararlarının netayici fazla ve eksik olacağına göre Hazineyi ve aynı derecede mükellefin de hak ve menfaatlerini düşünmüş ve temin etmiş olduğundan istinaf muamelelerinin bitmesiyle yeni tahrir ve tadilin tatbik mevkiine konmasını encümenimiz muvafık görmüştür.

Bu vesile ile şunu da kaydedelim ki bina vergisi kanunu gerek tahrir işlerinde ve gerek takdir ve tahmin komisyonlarına ehli hibre tayini hususlarında mühim vazifeler verdiği halde ihtiyar heyetlerinin lâgvile bu vazifeler belediyelere intikal etmiştir. Belediyenin bu vergide hem ortak ve hem de diğer belediye resim ve harçlarına bu takdir matrah olduğundan belediyeler, bu işlerde bitaraf olmaktan ziyade bir taraf olduğu ve zaten bir azası dahil olarak bulunduğu için bina vergisi kanunundaki usullere göre halk namına bulunacak eksperlerin sureti tefrikının deha sağlam esasa bağlanması için Maliyenin bir lâyiha teklif etmesini encümenimiz temenni eylemektedir.

Yüksek Reisliğe sunulur.

Mal. En. Rs.

M. M.

Katib

Gümüşane

Isparta

Çankırı

H. F. Adaç

Kamiel Unal

M. Önsay

Ankara

Aydın

Müşfik Ayaşlı

Adnan

Bursa

Kars

Dr. Galib Kahraman

Ö. Kuntay

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Mazbata No. 112
Esas No. 1/205

12 - VI - 1935

Yüksek Reislige

1837 sayılı bina vergisi kanununun 24 ncu maddesinin değiştirilmesine dair olub Başvekâletin 19 mayıs 1935 tarih ve 6/1525 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Maliye encümeninin mazbatasile birlikte encümenimize verilmiş olmakla Maliye bakanı Fuad Ağralı bulunduğu halde okundu ve konuşuldu:

Yukarıda bahsolunan maddenin tadilini icab ettiren sebep hakkında dermeyan olunan mütaleayrı ve verilen izahatı yerinde bulan encümenimiz Hükümetin teklif ettiği kanun lâyihasını esas itibarile kabul etmiş ve yalnız temyiz neticesinde tahmin olunan irad miktarı azalmış bulunursa fazla alacak verginin sahibine iadesini temin için birinci maddeye bir fıkra ilâve edilmiş ve 1934 malî yılında İstinaf tetkikatı biten

tahrirler hakkında da bu hükmün tatbikını tavzih için muvakkat bir madde yazılması muvafık görülmüş ve bu esasa göre hazırlanan lâyiha bağı olarak sunulmuştur.

Müstacelen müzakere dileğile Umumî heyetin tasvibine konmak üzere Yüksek Reislige sunuldu.

Reis	Reis V.	M. M.
Burdur	İsparta	İstanbul
M. Şeref Özkan	Mükerrem Ünsal	Sırrı Day
Kâtib		
İstanbul	Balıkesir	Çorum
F. Öymen	E. Adakan	M. Cantekin
Diyarbakir	İstanbul	İzmir
R. Bekit	S. Uraz	K. İnanç
Manisa	Muş	Sivas
T. Türkoğlu	Ş. Çiloğlu	Remzi Çiner

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1837 sayılı kanununun 24 üncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 1837 sayılı bina vergisi kanununun 24 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Bu kanun mucibince yeniden tahrir yapılan yerlerde, binaların tahrir ve iradlarının tahmini ile istinaf tetkikatının bittiği tarihi takib eden malî seneden itibaren yeni iradlar üzerinden vergi tahakkuk ettirilir. Bu muamelelerin bittiği Maliye vekâletince ilân olunur.

MADDE 2 — Bu kanun, 1934 malî senesi içinde istinaf tahkikatı biten tahrirlere de şamil olmak üzere 1 haziran 1935 tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanun hükmünü icraya Maliye vekili memurdur.

15 - V - 1935

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>I. İnönü</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>K. Özalp</i>
Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Ş. Kaya</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Ab. Özmen</i>	<i>A. Çetinkaya</i>	<i>C. Bayar</i>
S. İ. M. V.		G. İ. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>Rana Tarhan</i>	
Zr. V.		
<i>Muhlis Erkmen</i>		

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Bina vergisi hakkındaki 1837 sayılı kanununun 24 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 1837 sayılı bina vergisi kanununun 24 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Bu kanun mucibince yeniden tahrir yapılan yerlerde, binaların tahrir ve iradlarının tahmini ile istinaf tetkiklerinin bittiği tarihi takib eden malî seneden itibaren yeni iradlar üzerinden vergi tahakkuk ettirilir. Bu muamelelerin bittiği Maliye vekâletince tayin olunur.

Tahmin olunan irad tebyiz neticesinde azaldığı takdirde vergi miktarı tashih ve fazla tahsil olunan para mal sahibine iade edilir. bittiği Maliye vekâletince ilân olunur.

MUVAKKAT MADDE — 1934 malî yılı sonuna kadar tahrir muamelesi ve istinaf tetkikatı biten yerlerin 1935 malî yılı vergi tahakkukları yeni iradlar üzerinden hesap edilir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye vekili memurdur.